Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. birželio 14 d.*

„Aplinka — Reglamentas (EB) Nr. 1367/2006 — Valstybių narių pareiga saugoti ir gerinti aplinkos oro kokybę — Valstybei narei laikinai taikoma leidžianti nukrypti nuostata — Prašymas peržiūrėti vidaus tvarka — Atsisakymas — Individualiai taikoma priemonė — Galiojimas — Orhuso konvencija“

Byloje T-396/09

Vereniging Milieudefensie, įsteigta Amsterdame (Nyderlandai),

Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, įsteigta Utrechte (Nyderlandai),

atstovaujamos advokato A. van den Biesen,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, iš pradžių atstovaujamą P. Oliver, W. Roels ir A. Alcover San Pedro, vėliau P. Oliver, A. Alcover San Pedro ir E. Manhaeve ir galiausiai P. Oliver, A. Alcover San Pedro ir B. Burggraaf,

atsakovę,

palaikomą

Nyderlandų Karalystės, atstovaujamos C. Wissels, Y. de Vries, J. Langer ir M. de Ree,

Europos Parlamento, iš pradžių atstovaujamo L. Visaggio ir A. Baas, vėliau L. Visaggio ir G. Corstens,

ir

Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos M. Moore ir F. Naert,

įstojusių į bylą šalių,

dėl prašymo panaikinti 2009 m. liepos 28 d. Komisijos sprendimą C(2009) 6121, kuriuo atmestas kaip nepriimtinas ieškovių prašymas, kad Komisija peržiūrėtų savo 2009 m. balandžio 7 d. Sprendimą C(2009) 2560 galutinis dėl laikinos nuostatos, kuria Nyderlandų Karalystei leidžiama nukrypti nuo 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, p. 1) numatytų įpareigojimų,

* Proceso kalba: olandų.

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas A. Dittrich, teisėjai I. Wiszniewska-Białecka (pranešėja) ir M. Prek,

posėdžio sekretorius N. Rosner, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. rugsėjo 13 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 Ieškovės yra pagal Nyderlandų teisę įsteigta asociacija *Vereniging Milieudefensie*, turinti buveinę Amsterdame (Nyderlandai), kurios tikslas – saugoti aplinką ir gerinti Nyderlandų oro kokybę, ir pagal Nyderlandų teisę įsteigtas fondas *Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, turintis buveinę Utrechte (Nyderlandai), kuris kovoja su oro tarša Utrechto regione.

2 2008 m. liepos 15 d. Nyderlandų Karalystė pagal 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, p. 1) 22 straipsnį informavo Europos Bendrijų Komisiją apie termino, nustatyto azoto dioksido metinėms ribinėms vertėms pasiekti, atidėjimą devyniose zonose ir leidimą nesilaikyti įpareigojimo taikyti nustatytas kietųjų dalelių, kurių 50 % pereina pro joms pralaidžią 10 μm aerodinaminio skersmens angą (toliau – KD_{10}), metines ir dienos ribines vertes.

3 2009 m. balandžio 7 d. Komisija priėmė Sprendimą C (2009) 2560 galutinis (toliau – 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas).

4 2009 m. balandžio 7 d. sprendimo 1 straipsnyje numatyta:

„1. Neprieštaraujama, kad 1–8 zonose, nurodytose šio sprendimo priede, būtų atidėtas terminas, nustatytas azoto dioksido metinėms ribinėms vertėms, nurodytoms Direktyvos 2008/50/EB XI priede, pasiekti. Terminas atidedamas iki 2014 m. gruodžio 31 d.

2. Neprieštaraujama, kad 9 zonoje būtų atidėtas terminas, nustatytas azoto dioksido metinei ribinei vertei, nurodytai šio sprendimo priede, pasiekti, jei nacionalinis oro kokybės planas [*Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit*] (NSL) ir atitinkamas regioninis planas bus pakoreguoti taip, kad būtų užtikrinta, jog metinės azoto dioksido ribinės vertės bus laikomasi 2012 m. gruodžio 31 d. <…>“

5 2009 m. balandžio 7 d. sprendimo 2 straipsnyje nustatyta:

„Neprieštaraujama, kad būtų leista nesilaikyti <…> įpareigojimo taikyti KD_{10} ribines vertes, nustatytas Direktyvos 2008/50/EB XI priede <…>

Šis leidimas galioja iki 2011 m. birželio 10 d.“

6 2009 m. balandžio 7 d. sprendimo 3 straipsnyje numatyta, kad Nyderlandų Karalystė praneša Komisijai tam tikrą informaciją, susijusią su Direktyvoje 2008/50 nustatytomis ribinėmis vertėmis.

7 2009 m. gegužės 18 d. laišku ieškovės, remdamosi 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams (OL L 264, p. 13) 10 straipsnio 1 dalimi, pateikė Komisijai prašymą peržiūrėti vidaus tvarka 2009 m. balandžio 7 d. sprendimą.

8 2009 m. liepos 28 d. Sprendimu C (2009) 6121 (toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija atmetė ieškovių pateiktą prašymą peržiūrėti vidaus tvarka. Ji nurodė:

„Jūs prašėte peržiūrėti 2009 m. balandžio 7 d. sprendimą dėl to, kad Nyderlandai neįvykdė Direktyvos 2008/50/EB 22 straipsnyje nurodytų sąlygų, todėl Komisija turėjo pateikti prieštaravimus dėl prašymo atidėti terminą, nustatytą pasiekti nustatytoms [azoto dioksido] ribinėms vertėms, ir leisti nesilaikyti įpareigojimo taikyti nustatytas KD_{10} ribines vertes.

<…>

Iš Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio ir jo 2 straipsnio 1 dalies g punkte pateikto „administracinio akto“ apibrėžimo matyti, kad prašymą peržiūrėti vidaus tvarka galima pateikti tik dėl Bendrijos institucijos ar organo pagal aplinkos apsaugos teisę priimtos individualiai taikomos priemonės, kuri yra teisiškai įpareigojanti ir turi išorinį poveikį.

Komisija nesvarsto, ar įvykdytos kitos Reglamento Nr. 1367/2006 IV antraštinėje dalyje nurodytos prašymo priimtinumo sąlygos, ir teigia, kad 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas nėra individualiai taikoma priemonė.

Komisija supranta jūsų prašymą taip, kad jūs teigiate, jog sprendimas yra individualiai taikomas administracinis aktas (sprendimas) visų pirma todėl, kad jis skirtas tik vienai valstybei narei, kurios pavadinimas nurodytas <…>.

Tačiau tam tikrai valstybei narei skirtas sprendimas gali būti visuotinai taikomas aktas, jeigu juo siekiama nustatyti priemones, taikomas vienai ar kelioms bendrai ir abstrakčiai apibrėžtoms asmenų kategorijoms.

Egzistuoja teismo praktika, pagal kurią leidimai nukrypti nuo tam tikros bendros tvarkos, kuriuos pagal tam tikrą direktyvą Komisija suteikia tai patvirtinančiais sprendimais, yra tokio paties teisinio pobūdžio kaip ir pati direktyva, jei šie Komisijos sprendimai taikomi abstrakčiai, neapibrėžtoms asmenų kategorijoms ir objektyviai apibrėžtoms aplinkybėms. Tokiu atveju sprendimai (nors vadinami sprendimais) turi būti laikomi visuotinai taikomomis priemonėmis. Žr. 2005 m. vasario 16 d. Pirmosios instancijos teismo nutartį *Fost Plus VZW prieš Komisiją* (T-142/03, Rink. p. II-589, 47 punktas ir jame nurodyta teismų praktika).

Atsižvelgdama į taikymo sritį ir į Direktyvos 2008/50 22 straipsnyje numatytą leidžiančią nukrypti nuostatą, Komisija tvirtina, kad ši nuostata taikoma objektyviai apibrėžtoms aplinkybėms ir sukelia teisinių pasekmių bendrai ir abstrakčiai apibrėžtoms asmenų kategorijoms. Todėl sprendimai, pagrįsti Direktyvos 2008/50 22 straipsniu, turi būti laikomi „leidimais nukrypti nuo bendros tvarkos“, kaip tai suprantama pagal minėtą teismų praktiką, todėl tokie sprendimai yra taip pat visuotinai taikomi kaip ir minėta direktyva.

Be to, pažymėtina, jog tam, kad būtų taikomas Direktyvos 2008/50/EB 22 straipsnis, valstybė narė turi parengti oro kokybės planą, skirtą zonai ar aglomeracijai, kurioje turi būti atidėtas terminas ir leista nesilaikyti įpareigojimo. Šiame plane numatoma priimti ir įgyvendinti priemones, taikomas neapibrėžtoms asmenų kategorijoms objektyviai apibrėžtomis aplinkybėmis. Direktyvos 2008/50/EB 22 straipsniu pagrįstas sprendimas, kuriuo Komisija neprieštaravo Nyderlandų pranešimui, paremtas šios valstybės narės pateiktu oro kokybės planu.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad jūsų prašymas peržiūrėti vidaus tvarka nesusijęs su administracine priemone, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies g punktą. Todėl Komisija jūsų prašymą pripažįsta nepriimtinu <…>.“

Procesas ir šalių reikalavimai

9 Ši byla buvo pradėta ieškovių ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) kanceliarijoje 2009 m. spalio 6 d.

10 Atskiru 2009 m. spalio 19 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu ieškovės pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kuriame Bendrojo Teismo pirmininko paprašė sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą, kol Bendrasis Teismas priims sprendimą pagrindinėje byloje arba kol Komisija priims naują sprendimą dėl prašymo peržiūrėti vidaus tvarka.

11 2009 m. gruodžio 17 d. nutartimi Bendrojo Teismo pirmininkas atmetė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones kaip akivaizdžiai nepriimtiną. Klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimas buvo atidėtas.

12 2010 m. sausio 14, 15 ir 26 d. Europos Parlamentas, Nyderlandų Karalystė ir Europos Sąjungos Taryba Bendrojo Teismo kanceliarijoje pateikė prašymus įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimus. 2010 m. kovo 11 d. nutartimi Bendrojo Teismo pirmosios kolegijos pirmininkas patenkino šiuos prašymus. 2010 m. gegužės 28 d. Parlamentas, Nyderlandų Karalystė ir Taryba pateikė savo įstojimo į bylą paaiškinimus. Komisija ir ieškovės pateikė savo pastabas dėl šių paaiškinimų atitinkamai 2010 m. liepos 15 d. ir 19 d.

13 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į septintąją kolegiją, todėl ši byla paskirta šiai kolegijai.

14 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (septintoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

15 Per 2011 m. rugsėjo 13 d. posėdį buvo išklausytos šalių žodinės pastabos ir atsakymai į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus.

16 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— įpareigoti Komisiją iš esmės išnagrinėti prašymą peržiūrėti vidaus tvarka ir nustatyti terminą, per kurį Komisija privalo tai padaryti,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

17 Komisija, palaikoma Nyderlandų Karalystės, Parlamento ir Tarybos, Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl prašymo įpareigoti

18 Dėl antrajame ieškovių reikalavime nurodyto prašymo įpareigoti, kad Bendrasis Teismas nurodytų Komisijai iš esmės išnagrinėti prašymą peržiūrėti vidaus tvarka ir nustatytų terminą, per kurį Komisija privalo tai padaryti, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką nagrinėdamas ieškinį dėl panaikinimo Sąjungos teismas turi kompetenciją tik patikrinti ginčijamo sprendimo teisėtumą ir kad naudodamasis savo įgaliojimais Bendrasis Teismas negali įpareigoti Sąjungos institucijų (1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *DSM prieš Komisiją*, C-5/93 P, Rink. p. I-4695, 36 punktas ir 2000 m. vasario 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ADT Projekt prieš Komisiją*, T-145/98, Rink. p. II-387, 83 punktas). Pagal SESV 266 straipsnį atitinkama institucija privalo imtis priemonių, būtinų įvykdyti teismo sprendimą panaikinti aktą (1998 m. sausio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ladbroke Racing prieš Komisiją*, T-67/94, Rink. p. II-1, 200 punktas ir 2009 m. rugsėjo 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Thomson Sales Europe prieš Komisiją*, T-225/07 ir T-364/07, 221 punktas).

19 Iš to matyti, kad antrasis ieškovių reikalavimas nepriimtinas.

Dėl prašymo panaikinti

20 Grįsdamos reikalavimą dėl panaikinimo, ieškovės remiasi dviem pagrindais. Visų pirma jos tvirtina, kad Komisija jų prašymą peržiūrėti 2009 m. balandžio 7 d. sprendimą vidaus tvarka klaidingai pripažino nepriimtinu dėl to, kad šis sprendimas yra visuotinai taikoma priemonė. Šį pagrindą reikia aiškinti kaip iš esmės susijusį su Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalies ir 2 straipsnio 1 dalies g punkto pažeidimu.

21 Papildomai ieškovės tvirtina, kad, jei pirmasis pagrindas būtų atmestas, reikėtų konstatuoti, jog Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalis, pagal kurią Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, pasirašytos 1998 m. birželio 25 d. Orhuse (toliau – Orhuso konvencija), 9 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiksmai“ susiaurinama iki „administracinio akto“, kuris to paties reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punkte apibrėžiamas kaip „individualiai taikoma priemonė“, prieštarauja šiai Orhuso konvencijos nuostatai.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalies, skaitomos kartu su to paties reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punktu, pažeidimu

22 Šiuo pagrindiniu pagrindu ieškovės iš esmės tvirtina, kad Komisija pažeidė Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalį, nes atmetė jų prašymą peržiūrėti 2009 m. balandžio 7 d. sprendimą vidaus tvarka kaip nepriimtiną.

23 Pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalį bet kuri nevyriausybinė organizacija, atitinkanti šio reglamento 11 straipsnyje nustatytus kriterijus, turi teisę pateikti prašymą peržiūrėti vidaus tvarka Sąjungos institucijai, priėmusiai administracinį aktą pagal aplinkos apsaugos teisę. Šioje nuostatoje vartojama administracinio akto sąvoka Reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies g punkte apibrėžta kaip Sąjungos institucijos priimta individualiai taikoma priemonė pagal aplinkos apsaugos teisę, kuri yra teisiškai įpareigojanti ir turi išorinį poveikį.

24 Šioje byloje Komisija atmetė ieškovių pateiktą prašymą peržiūrėti 2009 m. balandžio 7 d. sprendimą vidaus tvarka kaip nepriimtiną, motyvuodama tuo, kad šis sprendimas nėra individualiai taikoma priemonė, todėl prašymas peržiūrėti nesusijęs su administraciniu aktu, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalį. Ieškovės ginčija tokį vertinimą ir teigia, kad 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas yra individualiai taikoma priemonė.

25 Siekiant nustatyti, ar Komisija teisingai konstatavo, kad ieškovių pateiktas prašymas peržiūrėti vidaus tvarka netenkino Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų, reikia išnagrinėti, ar 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas yra individualiai taikoma priemonė, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies g punktą.

26 Pagal teismo praktiką, siekdamas nustatyti akto taikymo apimtį, Sąjungos teismas turėtų ne vien remtis oficialiu akto pavadinimu, bet visų pirma atsižvelgti į jo tikslą ir turinį (šiuo klausimu žr. 1962 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes ir kt. prieš Tarybą*, 16/62 ir 17/62, Rink. p. 901, 918). Be to, valstybei narei skirtas sprendimas yra visuotinai taikomas, jei taikomas objektyviai apibrėžtoms aplinkybėms ir sukelia teisinių pasekmių bendrai ir abstrakčiai apibrėžtoms asmenų kategorijoms (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 8 d. Teisingumo Teismo nutarties *Saint-Gobain Glass Deutschland prieš Komisiją*, C-503/07 P, Rink. p. I-2217, 71 punktą).

27 Be to, laikino ar teritorinio pobūdžio apribojimai ar leidžiančios nukrypti nuostatos yra neatskiriama nuostatų, kuriose jie įrašyti, visumos dalis ir, nesant piktnaudžiavimo įgaliojimais, yra tokio pat bendro pobūdžio kaip ir šios nuostatos (1993 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Gibraltaras prieš Tarybą*, C-298/89, Rink. p. I-3605, 18 punktas; 2007 m. kovo 12 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia prieš Komisiją*, T-417/04, Rink. p. II-641, 49 punktas ir 2008 m. liepos 1 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Região autónoma dos Açores prieš Tarybą*, T-37/04, 33 punktas).

28 Galiausiai Sąjungos teismas yra pripažinęs, kad leidžiančios nukrypti nuo bendros tvarkos nuostatos, kurios sudaro pagal direktyvos nuostatą priimtus Komisijos patvirtinamuosius sprendimus, yra direktyvos bendrosios nuostatos, nes jos taikomos abstrakčiai, neapibrėžtoms asmenų kategorijoms ir objektyviai apibrėžtoms aplinkybėms (žr. 2005 m. vasario 16 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Fost Plus prieš Komisiją*, T-142/03, Rink. p. II-589, toliau – Nutartis *Fost Plus*, 47 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

29 Šioje byloje pažymėtina, pirma, kad Direktyva 2008/50 yra visuotinai taikomas aktas, nes joje abstrakčiai ir objektyviai nustatyta bendra tvarka išmetamų teršalų vertinimo ir apribojimo srityje.

30 Antra, Direktyvos 2008/50 22 straipsnyje valstybėms narėms numatyta galimybė laikinai nevykdyti įpareigojimo laikytis šioje direktyvoje nustatytų ribinių verčių, jei įvykdytos tam tikros sąlygos ir tai kontroliuoja Komisija. Šiame straipsnyje nustatyta:

„1. Kai tam tikroje zonoje arba aglomeracijoje iki XI priede nustatytų terminų negalima pasiekti azoto dioksido <…> ribinių verčių, valstybė narė gali atidėti tuos terminus ne daugiau kaip penkeriems metams tai konkrečiai zonai arba aglomeracijai su sąlyga, kad pagal 23 straipsnį parengiamas oro kokybės planas, skirtas zonai ar aglomeracijai, kurioje bus atidėtas terminas; šis oro kokybės planas papildomas <…> informacija, susijusia su atitinkamais teršalais, ir jame išdėstoma, kaip iki naujo termino bus pasiektos ribinės vertės.

2. Kai tam tikroje zonoje arba aglomeracijoje dėl tai vietai būdingų sklaidos savybių, nepalankių klimato sąlygų arba tarpvalstybinės taršos negalima pasiekti KD_{10} ribinių verčių, nustatytų XI priede, valstybei narei leidžiama nevykdyti įpareigojimo taikyti tas ribines vertes iki 2011 m. birželio 11 d., jeigu laikomasi 1 dalyje nustatytų sąlygų ir jeigu valstybė narė įrodo, kad nacionaliniu, regioniniu ir vietiniu lygmenimis imtasi visų reikiamų priemonių siekiant įgyvendinti minėtus terminus.

3. Kai valstybė narė taiko 1 arba 2 dalis, ji užtikrina, kad kiekvieno teršalo ribinė vertė nebūtų viršijama daugiau nei didžiausiu leistinu nukrypimo dydžiu, nustatytu kiekvienam atitinkamam teršalui XI priede.

4. Valstybės narės informuoja Komisiją, kai, jų nuomone, reikėtų taikyti 1 ar 2 dalis, ir pateikia 1 dalyje nurodytą oro kokybės planą, įskaitant visą susijusią informaciją, būtiną, kad Komisija galėtų nustatyti, ar tikrai įvykdytos atitinkamos sąlygos. Atlikdama vertinimą, Komisija atsižvelgia į numatomą valstybių narių taikytų priemonių poveikį aplinkos oro kokybei valstybėse narėse šiuo metu ir ateityje ir į dabar taikomų Bendrijos priemonių poveikį aplinkos oro kokybei bei į planuojamas Bendrijos priemones, kurias pasiūlys Komisija.

Jeigu Komisija per devynis mėnesius nuo to pranešimo gavimo nepareiškia prieštaravimų, laikoma, kad įvykdytos atitinkamos 1 arba 2 dalies taikymo sąlygos.

Jeigu pareiškiami prieštaravimai, Komisija gali pareikalauti valstybių narių pakoreguoti arba pateikti naujus oro kokybės planus.“

31 Trečia, 2009 m. balandžio 7 d. sprendime, priimtame pagal Direktyvos 2008/50 22 straipsnio 4 dalį, gavusi Nyderlandų Karalystės pranešimą Komisija nepareiškė prieštaravimo dėl termino, nurodyto pasiekti nustatytoms azoto dioksido ribinėms vertėms, atidėjimo 1–8 zonose ir leidimo nesilaikyti įpareigojimo taikyti nustatytas KD_{10} ribines vertes. Kiek tai susiję su termino, nurodyto pasiekti nustatytoms azoto dioksido ribinėms vertėms, atidėjimu 9 zonoje, prieštaravimų nepareikšta su sąlyga, kad bus pakoreguoti NSL ir atitinkamas regioninis planas. Šis sprendimas turi pasekmių oro kokybei tam tikrose Nyderlandų zonose ir visiems jose esantiems asmenims.

32 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas, kurį Komisija priėmė pagal Direktyvos 2008/50 22 straipsnio 4 dalį, taip pat yra leidimas nukrypti nuo Direktyvoje 2008/50 įtvirtintos bendros tvarkos, kuris priskiriamas direktyvos bendrosioms nuostatoms, nes taikomas abstrakčiai, neapibrėžtoms asmenų kategorijoms ir objektyviai apibrėžtoms aplinkybėms.

33 Taigi šio sprendimo 28 punkte minėtoje Nutartyje *Fost Plus* padarytą išvadą galima taikyti šioje byloje. Visų pirma tiek Direktyva 2008/50, tiek 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL L 365, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 13 t., p. 349), kuri nagrinėta šio sprendimo 28 punkte minėtoje Nutartyje *Fost Plus*, abstrakčiai ir objektyviai nustatyta bendra tvarka atitinkamai kovos su aplinkos oro tarša bei pakuočių ir pakuočių atliekų utilizavimo srityje. Be to, kaip ir pagal Direktyvos 94/62 6 straipsnio 6 dalį, pagal Direktyvos 2008/50 22 straipsnį valstybėms narėms leidžiama nukrypti nuo šioje direktyvoje nustatytos bendros tvarkos, jei įvykdytos tam tikros sąlygos ir tai kontroliuoja Komisija. Galiausiai sprendimai, kuriuos Komisija priima pagal Direktyvos 2008/50 22 straipsnį, kaip ir patvirtinamieji sprendimai, kuriuos Komisija priima pagal Direktyvos 94/62 6 straipsnio 6 dalį, yra direktyvos bendrosios nuostatos, nes jos taikomos abstrakčiai, neapibrėžtoms asmenų kategorijoms ir objektyviai apibrėžtoms aplinkybėms.

34 Todėl reikia konstatuoti, kad 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas neturėtų būti laikomas administraciniu aktu, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies g punktą, nes jis yra visuotinai taikoma priemonė.

35 Šios išvados nepaneigia ieškovių argumentai.

36 Pirma, dėl ieškovių argumento, kuriuo siekiama įrodyti, kad 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas yra individualiai taikoma priemonė, visų pirma pažymėtina, kad aplinkybė, jog šis sprendimas skirtas Nyderlandų Karalystei, nėra lemiama siekiant nustatyti jo taikymo apimtį, kaip nurodyta šio sprendimo 26–28 punktuose minėtoje teismo praktikoje. Nuspręsta, kad vienai valstybei narei skirtas sprendimas yra visuotinai taikomas (26 punkte minėtos Nutarties *Saint-Gobain Glass Deutschland prieš Komisiją* 71 punktas). Be to, 2003 m. kovo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Danija prieš Komisiją*

(C-3/00, Rink. p. I-2643, 39 ir 40 punktai), kuriuo remiasi ieškovės, šiuo atveju nėra reikšmingas, nes byla, kurioje priimtas tas sprendimas, susijusi su kitokiu klausimu negu keliamas šioje byloje. Tame sprendime Teisingumo Teismas pripažino, kad procedūra, per kurią priimtas Komisijos sprendimas, pagrįstas EB 95 straipsnio 4 ir 6 dalimis, kuriuo leista palikti galioti nacionalinę nuostatą, kuria nukrypstama nuo visuotinai taikomo akto, neturi būti laikoma teisėkūros procedūros, per kurią priimamas visuotinai taikomas aktas, dalimi. Taigi klausimas buvo ne tas, ar sprendimas yra individualiai, ar visuotinai taikoma priemonė, bet tas, ar jis buvo teisėkūros procedūros dalis. Taigi ieškovių argumentas, kad sprendimas skirtas tik Nyderlandų Karalystei, negali būti priimtas.

37 Be to, pažymėtina, kad, priešingai, nei teigia ieškovės, aplinkybė, jog Komisija turi kompetenciją individualiai vertinti valstybės narės pateiktą prašymą jai taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą ir galimybę patenkinti tokį prašymą, jį atmesti arba patenkinti, jei įvykdytos tam tikros sąlygos, nėra lemiama siekiant nustatyti 2009 m. balandžio 7 d. sprendimo taikymo apimtį, kaip nurodyta šio sprendimo 26–28 punktuose minėtoje teismo praktikoje.

38 Galiausiai ieškovių argumentas, kad 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas yra individualiai taikoma priemonė, nes sukelia teisinių pasekmių tik Nyderlandų Karalystei, neįtikinamas. Pažymėtina, kad šiuo sprendimu Nyderlandų Karalystei leidžiama priimti visuotinai taikomus aktus, kurie taikomi visiems fiziniams ar juridiniams asmenims, gyvenantiems ar vykdantiems veiklą šiame sprendime nurodytose Nyderlandų zonose ir aglomeracijose. Taigi šis sprendimas sukelia teisinių pasekmių ne tik Nyderlandų Karalystei, bet ir visiems šiems asmenims.

39 Antra, dėl ieškovių argumento, kad Direktyvoje 2008/50 nėra „priemonių, taikomų vienai ar kelioms bendrai ir abstrakčiai apibrėžtoms asmenų kategorijoms“, nes ši direktyva skirta valstybėms narėms, kurios išsaugo diskreciją įgyvendinti direktyvą, o ne piliečiams ar įmonėms, pažymėtina, kad direktyva yra norminis, bendras ir abstraktus aktas (1995 m. lapkričio 23 d. Teisingumo Teismo nutarties *Asocarne prieš Tarybą*, C-10/95 P, Rink. p. I-4149, 37 punktas). Be to, aplinkybė, kad Nyderlandų Karalystė išsaugo diskreciją pasirinkti Direktyvos 2008/50 įgyvendinimo formą ir tinkamas priemones, nepaneigia šios direktyvos visuotinio taikomumo. Todėl ieškovių argumentas negali būti priimtas.

40 Trečia, ieškovių argumentas, kad Komisija turėjo peržiūrėti 2009 m. balandžio 7 d. sprendimą, nes jos tvirtino, jog Nyderlandų Karalystė neįvykdė Direktyvoje 2008/50 numatytų sąlygų, kad jai būtų taikoma leidžianti nukrypti nuostata, nereikšmingas. Prašymo peržiūrėti vidaus tvarka pagrįstumo nagrinėjimas neturi įtakos šio prašymo priimtinumui.

41 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad 2009 m. balandžio 7 d. sprendimas negali būti pripažintas administraciniu aktu, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies g punktą, nes nėra individualiai taikoma priemonė. Todėl dėl šio sprendimo nebuvo galima pateikti prašymo peržiūrėti vidaus tvarka pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalį. Iš to matyti, kad pagal šias nuostatas Komisija nepadarė klaidos, kai ieškovių pateiktą prašymą peržiūrėti 2009 m. balandžio 7 d. sprendimą vidaus tvarka pripažino nepriimtinu.

42 Todėl šį ieškinio pagrindą reikia atmesti.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalies negaliojimu, nes joje Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiksmai“ susiaurinama iki „administracinio akto“, kuris to paties reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punkte apibrėžiamas kaip „individualiai taikoma priemonė“

43 Ieškovės iš esmės papildomai teigia, kad jei ginčijamas sprendimas neturėtų būti panaikintas remiantis pirmuoju ieškinio pagrindu, reikėtų pripažinti, kad Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalis, pagal kurią Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiksmai“ susiaurinama iki „administracinio akto“, kuris to paties reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punkte apibrėžiamas kaip

„individualiai taikoma priemonė“, prieštarauja šiai Orhuso konvencijos nuostatai. Kadangi Orhuso konvencija turi viršenybę Reglamento Nr. 1367/2006 atžvilgiu, ši Reglamento Nr. 1367/2006 nuostata neturėtų būti taikoma, nes prieštarauja Orhuso konvencijai.

44 Reikia pripažinti, kad šiuo ieškinio pagrindu ieškovės pagal EB 241 straipsnį pareiškia prieštaravimą dėl Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalies ir šio reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punkto teisėtumo.

45 Komisija ir įstojusios į bylą šalys prašo šį ieškinio pagrindą atmesti.

46 Parlamentas ir Taryba ginčija šio pagrindo priimtinumą visų pirma dėl to, kad ieškinyje nėra reikalavimų, kuriais Bendrojo Teismo prašoma pripažinti Reglamentą Nr. 1367/2006 neteisėtu.

47 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal teismo praktiką EB 241 straipsnyje numatytas prieštaravimas dėl teisėtumo yra bendrojo principo, užtikrinančio kiekvienos proceso šalies, siekiančios panaikinti jos nenaudai priimtą sprendimą, teisę netiesiogiai ginčyti institucijų ankstesnių aktų, kurie yra ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas, galiojimą, išraiška (1999 m. liepos 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Q prieš Tarybą*, T-20/98, Rink. VT p. I-A-147 ir II-779, 47 punktas). Be to, šioje byloje prieštaravimą dėl Reglamento Nr. 1367/2006 teisėtumo ieškovės pareiškė netiesiogiai, siekdamos, kad būtų panaikintas ginčijamas sprendimas, priimtas remiantis šiuo reglamentu. Taigi prieštaravimo dėl teisėtumo priimtinumas nepriklauso nuo to, ar pareikštas reikalavimas, susijęs su Reglamento Nr. 1367/2006 neteisėtumu.

48 Be to, Taryba teigia, kad neaišku, ar ieškovės ginčija Reglamento Nr. 1367/2006 teisėtumą Orhuso konvencijos atžvilgiu, nes jos neapsisprendžia, ar Reglamentas Nr. 1367/2006 prieštarauja Orhuso konvencijai ir ar šis reglamentas gali būti aiškinamas pagal šią konvenciją. Todėl Taryba abejoja, kad ieškinio pagrindas, kuriuo ieškovės remiasi papildomai, yra pakankamai aiškus ir tikslus, kaip reikalaujama pagal Bendrojo Teismo Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą.

49 Šiuo klausimu pakanka atsakyti, kad ieškinio 39 punkte ieškovės aiškiai nurodo, jog kadangi Reglamento Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies g punkto aiškinimas pagal Orhuso konvenciją neįmanomas, ši nuostata turi būti netaikoma dėl to, kad prieštarauja Orhuso konvencijai.

50 Iš to matyti, kad prieštaravimas dėl Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalies teisėtumo priimtinas, nes pagal ją Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiksmai“ susiaurinama iki „administracinio akto“, apibrėžto to paties reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punkte.

51 Kalbant apie šio pagrindo pagrįstumą, reikia pažymėti, jog iš EB 300 straipsnio 7 dalies matyti, kad Bendrijos institucijoms yra privalomi Bendrijos sudaryti susitarimai, todėl šie susitarimai turi viršenybę Bendrijos antrinės teisės aktų atžvilgiu (šiuo klausimu žr. 1996 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-61/94, Rink. p. I-3989, 52 punktą ir 2006 m. sausio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht*, C-311/04, Rink. p. I-609, 25 punktą).

52 Europos bendrija Orhuso konvenciją pasirašė ir vėliau patvirtino 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimu 2005/370/EB (OL L 124, p. 1). Todėl ši konvencija institucijoms yra privaloma ir turi viršenybę Bendrijos antrinės teisės aktų atžvilgiu. Iš to matyti, kad Reglamento Nr. 1367/2006 galiojimas gali būti paveiktas dėl jo nesuderinamumo su Orhuso konvencija.

53 Pagal teismo praktiką Sąjungos teismas gali nagrinėti reglamento nuostatos galiojimą tarptautinės sutarties atžvilgiu tik tuo atveju, kai tam neprieštarauja šios sutarties pobūdis ir bendra struktūra ir kai jos nuostatų turinys yra besąlygiškas ir pakankamai tikslus (2008 m. birželio 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Intertanko ir kt.*, C-308/06, Rink. p. I-4057, 45 punktas ir 2008 m. rugsėjo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *FIAMM ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, C-120/06 P ir C-121/06 P, Rink. p. I-6513, 110 punktas).

54 Tačiau tais atvejais, kai Bendrija nori įvykdyti pagal tarptautinį susitarimą prisiimtą konkretų įsipareigojimą arba kai Bendrijos teisės aktuose daroma aiški nuoroda į konkrečias šio susitarimo nuostatas, Teisingumo Teismas atitinkamo akto teisėtumą turi vertinti pagal šio susitarimo nuostatas (šiuo klausimu, kiek tai susiję su Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutartimi, žr. 1999 m. lapkričio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Portugalija prieš Tarybą*, C-149/96, Rink. p. I-8395, 49 punktą; 2003 m. rugsėjo 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Biret International prieš Tarybą*, C-93/02 P, Rink. p. I-10497, 53 punktą ir 2005 m. kovo 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Van Parys*, C-377/02, Rink. p. I-1465, 40 punktą; kiek tai susiję su Susitarimu dėl muitų tarifų ir prekybos (toliau – GATT), šiuo klausimu taip pat žr. 1989 m. birželio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fediol prieš Komisiją*, 70/87, Rink. p. 1781, 19–22 punktus ir 1991 m. gegužės 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nakajima prieš Tarybą*, C-69/89, Rink. p. I-2069, 31 punktą). Taigi Sąjungos teismas turi galėti patikrinti reglamento teisėtumą tarptautinės sutarties atžvilgiu, prieš tai nepatikrinęs, ar įvykdytos šio sprendimo 53 punkte minėtos sąlygos, jei šiuo reglamentu siekiama įgyvendinti toje tarptautinėje sutartyje įtvirtintą Sąjungos institucijų įsipareigojimą.

55 Šio sprendimo 54 punkte minėtame Sprendime *Nakajima prieš Tarybą* (28 punktas) Teisingumo Teismas konstatavo, kad ieškovė nesirėmė GATT antidempingo kodekso tiesioginiu veikimu, bet pagal EB 241 straipsnį netiesiogiai ginčijo reglamento galiojimą, remdamasi viena iš EB 230 straipsnyje minimų teisėtumo kontrolės priemonių, t. y. Sutarties ar kokios nors su jos taikymu susijusios teisės normos pažeidimu. Teisingumo Teismas pripažino, kad toje byloje ieškovės ginčijamas reglamentas buvo priimtas tam, kad Bendrija, pagal nusistovėjusią teismo praktiką turinti pareigą užtikrinti GATT ir jo įgyvendinimo priemonių laikymąsi, įgyvendintų tarptautinius įsipareigojimus (žr. 54 punkte minėto Sprendimo *Nakajima prieš Tarybą* 31 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; taip pat šiuo klausimu žr. 1998 m. lapkričio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Tarybą*, C-352/96, Rink. p. I-6937, 20 ir 21 punktus).

56 Teismo praktika, išplėtota su GATT ir pasaulio prekybos organizacijos sutartimis susijusiose bylose, buvo taikoma ir 1998 m. birželio 16 d. Sprendime *Racke* (C-162/96, Rink. p. I-3655), kuriame Teisingumo Teismas nagrinėjo reglamento galiojimą tarptautinės paprotinės teisės atžvilgiu ir pripažino, kad „ieškovas rėmėsi pagrindinėmis tarptautinės paprotinės teisės normomis ginčydamas reglamentą, kuris buvo priimtas vadovaujantis tomis normomis ir nesuteikė jam teisių į preferencinį režimą, numatytų bendradarbiavimo susitarime“ (minėto Sprendimo *Racke* 48 punktas).

57 Šioje byloje pažymėtina, pirma, kad, kaip ir byloje, kurioje priimtas 54 punkte minėtas Sprendimas *Nakajima prieš Tarybą* (28 punktas), ieškovės pagal EB 241 straipsnį netiesiogiai ginčija Reglamento Nr. 1367/2006 nuostatos galiojimą Orhuso konvencijos atžvilgiu.

58 Antra, konstatuotina, kad Reglamentas Nr. 1367/2006 buvo priimtas tam, kad Sąjunga įgyvendintų Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje įtvirtintus tarptautinius įsipareigojimus. Iš Reglamento Nr. 1367/2006 1 straipsnio 1 dalies d punkto matyti, kad šio reglamento tikslas – prisidėti prie įsipareigojimų, kylančių iš Orhuso konvencijos, įgyvendinimo, visų pirma „Sąjungos lygiu suteikiant teisę kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais šiame reglamente nustatytomis sąlygomis“. Be to, Reglamento Nr. 1367/2006 18 konstatuojamojoje dalyje aiškiai remiamasi Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalimi. Iš Teisingumo Teismo praktikos taip pat matyti, kad įsipareigojimai įtvirtinti Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje ir kad Reglamentu Nr. 1367/2006 siekiama įgyvendinti Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalies nuostatas, kiek tai susiję su Sąjungos institucijomis (šiuo klausimu žr. 2011 m. kovo 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lesoochranárske zoskupenie*, C-240/09, Rink. p. I-1255, 39 ir 41 punktus).

59 Iš to matyti, kad reikia patikrinti nuostatos, kurios neteisėtumą Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalies atžvilgiu nurodė ieškovės, galiojimą, o tai lemia, kad reikia nustatyti, ar Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojamą sąvoką „veiksmai“ galima aiškinti taip, kad ji apima tik „individualiai taikomas priemones“.

60 Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Be to, ir nepažeidžiant 1 ir 2 dalyse minimų pakartotinio nagrinėjimo [peržiūros] procedūrų, kiekviena Šalis užtikrina, kad visuomenės atstovai, atitinkantys nacionaliniuose įstatymuose numatytus kriterijus, jeigu tokie yra, galėtų administracine arba teismo tvarka kreiptis dėl privačių asmenų arba valstybės institucijų, pažeidžiančių nacionalinių įstatymų nuostatas, susijusias su aplinkosauga, veiksmų arba neveikimo užginčijimo.“

61 Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiksmai“ šioje konvencijoje neapibrėžta. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką tarptautinė sutartis turi būti aiškinama pagal joje vartojamas sąvokas ir jos tikslą. 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės ir 1986 m. kovo 21 d. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių tarp tarptautinių organizacijų ir valstybių arba tarp tarptautinių organizacijų 31 straipsniuose, kuriuose perteikiama bendroji paprotinė tarptautinė teisė, šiuo klausimu patikslinama, kad sutartis turi būti aiškinama laikantis geros valios principų, atsižvelgiant į joje vartojamų sąvokų įprastą reikšmę ir į sutarties objektą bei jo tikslą (žr. 2006 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IATA ir ELFAA*, C-344/04, Rink. p. I-403, 40 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

62 Visų pirma reikia priminti Orhuso konvencijos tikslus.

63 Iš Orhuso konvencijos preambulės 6 ir 8 konstatuojamųjų dalių matyti, kad šios konvencijos šalys, „pripažindamos, kad tinkama aplinkos apsauga būtina žmonių gerovei ir pagrindinėms žmogaus teisėms užtikrinti, įskaitant ir teisę gyventi“, mano, kad „siekiant sudaryti galimybes ginti šią teisę ir atlikti šią pareigą, piliečiai turi turėti galimybę gauti informaciją, teisę dalyvauti priimant sprendimus bei galimybę kreiptis į teismus aplinkos klausimais, ir pripažįsta, kad dėl to piliečiams gali prireikti pagalbos jų teisėms įgyvendinti“. Be to, iš Orhuso konvencijos preambulės 9 konstatuojamosios dalies matyti, kad „plėtojant visuomenės galimybes gauti informaciją ir dalyvauti priimant sprendimus aplinkosaugos srityje, gerėja priimamų sprendimų kokybė ir jų įgyvendinimas, visuomenei pateikiama daugiau informacijos apie aplinkosaugos problemas, taip pat sudaroma galimybė išreikšti savo susirūpinimą ir valstybės institucijoms atkreipti reikiamą dėmesį į šiuos visuomenės interesus“.

64 Be to, Orhuso konvencijos 1 straipsnyje „Tikslas“ nustatyta, kad „kiekviena Šalis, vadovaudamasi šios Konvencijos nuostatomis, užtikrina teisę gauti informaciją, visuomenei dalyvauti priimant sprendimus bei teisę kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, kad būtų apsaugota kiekvieno dabartinės ir būsimų kartų žmogaus teisė gyventi palankioje jo sveikatai ir gerovei aplinkoje“.

65 Reikia pripažinti, kad jei peržiūros vidaus tvarka procedūra būtų susijusi tik su individualiai taikomomis priemonėmis, ji būtų taikoma labai ribotai, nes aplinkos apsaugos srityje priimami aktai dažniausiai yra visuotinai taikomi. Taigi, atsižvelgiant į Orhuso konvencijos tikslus, toks apribojimas nepagrįstas.

66 Dėl Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalies formuluotės pažymėtina, kad Orhuso konvencijos šalims paliekama tam tikra diskrecija apibrėžti asmenis, galinčius kreiptis administracine arba teismo tvarka, ir nuspręsti dėl procedūros pobūdžio (administracinės ar teismo procedūros). Pagal šią nuostatą tik „visuomenės atstovai, atitinkantys nacionaliniuose įstatymuose numatytus kriterijus, gali kreiptis administracine arba teismo tvarka“. Tačiau Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje nepaliekama tokios pačios diskrecijos apibrėžti „veiksmus“, kuriuos galima ginčyti. Taigi nėra priežasties Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojamą sąvoką „veiksmai“ aiškinti taip, kad ji apima tik individualiai taikomus aktus.

67 Dėl kitų Orhuso konvencijos nuostatų formuluotės pažymėtina, kad pagal šios konvencijos 2 straipsnio 2 dalį sąvoka „valstybės institucija“ „neapima teismų ar įstatymų leidybos institucijų.“ Taigi aktų, kuriuos priima Sąjungos institucija ar organas, vykdydami savo teismines ar teisėkūros funkcijas, neapima Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiksmai“. Tačiau tai neleidžia Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojamos sąvokos „veiksmai“ susiaurinti tik iki individualiai

taikomų priemonių. Nėra sąsajos tarp visuotinai taikomų aktų ir aktų, kuriuos valdžios institucija priima įgyvendindama savo teismines ar teisėkūros funkcijas. Visuotinai taikomus aktus nebūtinai priima valdžios institucijos, įgyvendinančios savo teismines ar teisėkūros funkcijas.

68 Iš to matyti, kad Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalies negalima aiškinti taip, kad joje nurodytos tik individualiai taikomos priemonės.

69 Taigi Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalis nesuderinama su Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalimi, nes pagal ją Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiksmai“ susiaurinama iki „administracinio akto“, kuris to paties reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punkte apibrėžtas kaip „individualiai taikoma priemonė“.

70 Šios išvados nepaneigia įstojusių į bylą šalių argumentai.

71 Dėl Parlamento ir Tarybos argumento, kad Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiksmai“ Sąjungos teisėje turėtų apimti tik individualiai taikomas priemones, nes vidaus peržiūros procedūra, kuri nėra nepriklausoma nuo Reglamento Nr. 1367/2006 12 straipsnyje numatyto teismo proceso, turi atitikti EB 230 straipsnį ir visų pirma sąlygą, kad ginčijamas teisės aktas turi būti tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su ieškovu, pakanka priminti Reglamento Nr. 1367/2006 12 straipsnio 1 dalies turinį.

72 Pagal Reglamento Nr. 1367/2006 12 straipsnio 1 dalį nevyriausybinė organizacija, pateikusi prašymą dėl vidaus peržiūros pagal šio reglamento 10 straipsnį, gali kreiptis į Teisingumo Teismą pagal atitinkamas Sutarties nuostatas, taigi pagal EB 230 straipsnį. Neatsižvelgiant į priemonės, dėl kurios pradėta šio reglamento 10 straipsnyje numatyta vidaus peržiūra, taikymo apimtį, jei pareiškiamas ieškinys Sąjungos teisme, bet kuriuo atveju turi būti įvykdytos EB 230 straipsnyje įtvirtintos priimtinumo sąlygos.

73 Be to, EB 230 straipsnyje numatytos sąlygos, visų pirma ta, kad ginčijamas aktas turi būti tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su ieškovu, taikomos ir ieškovui neskirtoms individualiai taikomoms priemonėms. Taigi individualiai taikoma priemonė nebūtinai bus tiesiogiai ir konkrečiai susijusi su nevyriausybine organizacija, kuri atitinka Reglamento Nr. 1367/2006 11 straipsnyje nustatytus kriterijus. Priešingai, nei tvirtina Parlamentas ir Taryba, sąvokos „veiksmai“ susiaurinimas iki individualiai taikomų aktų neleidžia užtikrinti, jog bus įvykdyta EB 230 straipsnyje numatyta sąlyga, kad ginčijamas teisės aktas turi būti tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su ieškovu.

74 Taryba taip pat tvirtina, kad Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalis apima laisvę vertinti, dėl kurios paliekama pakankama diskrecija perkelti šioje nuostatoje įtvirtintą įpareigojimą taikant nacionalines procedūras ir kartu pateikiant Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus.

75 Šiuo klausimu pažymėtina, kad tam, jog nevyriausybinė organizacija, atitinkanti Reglamento Nr. 1367/2006 11 straipsnyje nustatytus kriterijus prašymui peržiūrėti vidaus tvarka pateikti, galėtų nacionaliniame teisme netiesiogiai ginčyti Sąjungos institucijos priimtą visuotinai taikomą priemonę, būtina, kad ši visuotinai taikoma priemonė būtų perkelta į nacionalinę teisę. Tačiau ne visos aplinkos apsaugos srityje Sąjungos priimamos visuotinai taikomos priemonės perkeliamos nacionalinėmis priemonėmis, kurias galima ginčyti nacionaliniame teisme.

76 Be to, Tarybos argumentas nepagrįstas aplinkybėmis, parodančiomis, kaip šioje byloje ieškovės galėtų nacionaliniame teisme ginčyti visuotinai taikomą priemonę, kurią Komisijos prašė peržiūrėti vidaus tvarka.

77 Iš to matyti, kad reikia patenkinti prieštaravimą dėl Reglamento Nr. 1367/2006 10 straipsnio 1 dalies, skaitomos kartu su to paties reglamento 2 straipsnio 1 dalies g punktu, teisėtumo, taigi ir antrąjį ieškinio pagrindą. Todėl ginčijamą sprendimą reikia panaikinti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

78 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, ji turi pagal ieškovių pateiktus reikalavimus padengti bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

79 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą įstojusios į bylą valstybės narės ir institucijos turi pačios padengti savo bylinėjimosi išlaidas. Todėl reikia nurodyti Nyderlandų Karalystei, Parlamentui ir Tarybai padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2009 m. liepos 28 d. Komisijos sprendimą C (2009) 6121.**

2. **Įpareigoti Europos Komisiją padengti savo ir *Vereniging Milieudefensie* bei *Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht* patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.**

3. **Įpareigoti Nyderlandų Karalystę, Europos Parlamentą ir Europos Sąjungos Tarybą padengti savo pačių bylinėjimosi išlaidas.**

Dittrich Wiszniewska-Białecka Prek

Paskelbta 2012 m. birželio 14 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.